

ประเด็นเนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 หลักสูตรใหม่ปี ค.ศ. 2019

MAY SHWE SIN¹, ณัฐกฤตา นามมนตรี²

¹นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการสอนภาษาและวรรณกรรมไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

E-mail: ¹mayshwesin223@gmail.com, ²n.nutkritta@gmail.com

วันที่รับบทความ: 30 มีนาคม 2564

วันที่ไขบทความ: 12 มิถุนายน 2564

วันที่ตอบรับบทความ: 14 มิถุนายน 2564

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุเนื้อหาในตำราเรียนภาษาเมียนมาร์ระดับประถมศึกษา 1-5 ที่ใช้ในประเทศไทยเมียนมา หนังสือเรียนถูกกำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการในเมียนมาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่ในปี 2562 ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาในตำราเรียนภาษาเมียนมา ระดับประถมศึกษา 1-5 มี 4 ประเภท ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณี ศาสนาและหลักการที่ตั้งขึ้น ธรรมชาติ; และเนื้อหาเกี่ยวกับความรักชาติ อาจกล่าวได้ว่าเนื้อหาในตำราเรียนมีโครงสร้างเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนไม่เพียงแต่เป็นคนฉลาดเท่านั้นแต่ยังมีความรักสามัคคีและมีน้ำใจให้เป็นคนดี อีกทั้งยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของชาติ

คำสำคัญ: วิเคราะห์เนื้อหา ตำราภาษาเมียนมาร์ ระดับประถมศึกษา 1-5 หลักสูตรใหม่ปี พ.ศ. 2562

Content Analysis of the Myanmar Language Textbooks for Elementary Levels 1-5 in the 2019 Myanmar New Curriculum

MAY SHWE SIN¹, Nutkitta Nammontree²

M.A. Candidate, Program in Thai Language and Literary Works, Faculty of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University ¹

Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University²

E-mail: ¹mayshwesin223@gmail.com, ²n.nutkitta@gmail.com

Received: March 30, 2021

Revised: June 12, 2021

Accepted: June 14, 2022

Abstract

This paper aimed to identify the contents of Myanmar language textbooks for Elementary levels 1-5 used in Myanmar. The textbooks were prescribed by the Ministry of Education in Myanmar following the New Basic Education Core Curriculum in 2019. The results show that contents in the Myanmar Language Textbooks for Elementary levels 1-5 include four types: content about culture and tradition; religion and established principles; nature; and the content about patriotism. It can be said that the content of the texts was structured to encourage students not only to be wise but also to have love, unity, and kindness in order to be a good people. It was also aimed to uphold the nation's virtue, ethics, culture, and good traditions.

Keywords: content analysis, textbooks of the Myanmar language, 1-5 Elementary Levels, 2019 Myanmar New Curriculum

บทนำ

หนังสือเรียนนับว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และนำคำสอนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในหนังสือเรียนไปปรับประยุกต์ใช้ได้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของสังคมแต่ละยุคสมัย และเพื่อหล่อหลอมให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและช่วยพัฒนาสังคมประเทศชาติได้ต่อไป ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรัฐบาลหรือกระทรวงศึกษาธิการจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงหนังสือเรียนให้เหมาะสมตามยุคสมัยโดยดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักสูตรและแผนการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับ

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมากำลังอยู่ในช่วงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่เพื่อให้เป็นระบบสากลมากยิ่งขึ้น การปรับปรุงหลักสูตรใหม่ 2019 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เท่าทันอาเซียนและสังคมโลก ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีส่วนร่วม มีคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์มากกว่าท่องจำโดยมีแบบฝึกหัดที่คิดวิเคราะห์มากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้ที่จะสังเกตสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง คิดสื่อสารและร่วมมือกันเพื่อปรับปรุงชีวิตของตนเองและสังคม หนังสือเรียนยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นจิตวิญญาณแห่ง ความอยากรู้อยากเห็นและความสนุกสนานในการเรียนรู้ ในขนาดเดียวกันก็รักษาค่านิยม ที่ชาวเมียนมาเล็งดูและเคารพความหลากหลายครูไม่เพียงแต่ถ่ายทอดความรู้ แต่ต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอิสระ โดยแต่เดิมหลักสูตรเก่านั้น เด็กนักเรียนชาวพม่าในระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาเรียนทั้งสิ้น 10 ปี แต่เมื่อปรับหลักสูตรใหม่ ในปี 2019 ต้องใช้เวลาเรียนในระดับประถมศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 12 ปี โดยแบ่งระดับการศึกษาแบ่งเป็น KG+12 (KG+5+4+3) ซึ่งประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีระบบ การศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนรัฐบาลได้แบ่งระดับการศึกษาแบ่งเป็น ระดับอนุบาล 1 ปี (KG) และ ระดับ 3 ช่วงชั้น คือ 1) ระดับขั้นพื้นฐาน มีระยะเวลา 5 ปี เริ่มจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 (Grade 1–5) เรียกว่ามูละदान 2) ระดับกลาง มีระยะเวลา 4 ปี เริ่มจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 (Grade 6–9) เรียกว่า อะແလ်ດານ และ 3) ระดับสูง ระยะเวลา 3 ปี เริ่มจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 (Grade 10–12) เรียกว่า อะແທးດານ รายวิชาภาษาพม่าเป็นรายวิชาที่มีความสำคัญ เพราะภาษาพม่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ของพม่าที่แสดงถึงความเป็นชาติอย่างแท้จริง นอกจากนั้นภาษาพม่ายังเป็นภาษาหนึ่งที่ชาวต่างชาติจำนวนไม่น้อยให้ความสนใจ และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ทั้งจากประเทศ แถบตะวันตกและประเทศทางแถบเอเชีย โดยเฉพาะประเทศในแถบอาเซียนบางประเทศ

ได้จัดให้วิชาภาษาพม่าเป็นหนึ่งในรายวิชาเลือกในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และเพื่อใช้ภาษาพม่าในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและการทำงาน เป็นต้น ในหนังสือเรียนภาษาพม่าหลักสูตรใหม่ปี พ.ศ. 2562 ได้มีการเพิ่มเติมแบบฝึกหัดท้ายบท บทท่องจำ อายยาน แบบฝึกหัดทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมากกว่าหลักสูตรเก่าที่เน้นทักษะการสอนแบบท่องจำ อีกทั้งยังมีรูปภาพที่มีสีสันสวยงามประกอบเนื้อหาในหนังสือเรียนเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตามแผนการพัฒนาการเรียนของรัฐบาลพม่า แบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะจัดทำในปีการศึกษา 2021-2022 ในระดับชั้นประถมศึกษาเสร็จสิ้นถึงเพียงชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ตามแผนยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2016-2021 ผู้วิจัยจึงใช้หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นหนังสือเก่า (หลักสูตร 2018)

จากการสำรวจสถานภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนวิชาภาษาพม่า จะพบว่าส่วนใหญ่จะศึกษาในด้านเนื้อหา โครงสร้างของหนังสือเรียนเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น ในงานวิจัยของ Mya Thein (2522) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์และเปรียบเทียบหนังสือเรียน รายวิชาภาษาพม่าในสมัยอาณานิคมในระดับชั้นประถมศึกษา และในงานวิจัยของ Yi Yi Myint (2525) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาพม่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 โดยพบว่าองค์ประกอบของหนังสือเรียนมีเนื้อหาบทเรียนที่ง่ายเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะภาษา ความคิด ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ซึ่งทั้งหมดจะมีความสอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาล อีกทั้งในงานวิจัยของ Kyaw Myo Naing (2552) ศึกษาเรื่อง หลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาของประเทศพม่าและประเทศเกาหลี ซึ่งระบุว่าหลักสูตรการศึกษาของประเทศเกาหลี เน้นภาคปฏิบัติเป็นหลักในคาบเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์และเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งชั่วโมงบรรยายจะน้อยกว่าชั่วโมงฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จากข้อมูลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการศึกษาประเด็นเนื้อหาของหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่ามีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประเด็นเนื้อหาในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 เพื่อทำให้เข้าใจถึงการบ่มเพาะเยาวชนชาวพม่าตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปี ค.ศ. 2019

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประเด็นเนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า ซึ่งเป็นหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ตามหลักสูตรการศึกษาปี ค.ศ. 2019

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ให้เห็นถึงประเด็นเนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า ซึ่งเป็นหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ตามหลักสูตรการศึกษาปี ค.ศ. 2019 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านข้อมูล รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ตามแผนการพัฒนาแบบเรียนของรัฐบาลพม่า จำนวน 5 เล่ม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 หนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา ค.ศ. 2017-2018

1.2 หนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา ค.ศ. 2018-2019

1.3 หนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา ค.ศ. 2019-2020

1.4 หนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา ค.ศ. 2020-2021

1.5 หนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ตามหลักสูตรเก่า ค.ศ. 2018 (คาดว่าจะใช้ปีการศึกษา ค.ศ. 2021-2022)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะเน้นการวิเคราะห์ประเด็นด้านลักษณะของเนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า ซึ่งเป็นหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ตามหลักสูตรการศึกษาปี ค.ศ. 2019

3. ขั้่นนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในบทความวิจัยนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับคำเรียกทั้งคำว่า “พม่า” และ “เมียนมา” ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นข้อตกลงเอาไว้ดังนี้

1. หากพูดถึงประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “เมียนมา” เท่านั้น เช่น ประเทศเมียนมา

2. หากพูดถึงกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่า เช่น กะเหรี่ยง มอญ ฉาน (ไทยใหญ่) เป็นต้น ผู้วิจัยจะใช้ทั้งคำว่า “พม่า” และ “เมียนมา” เช่น ชาวพม่า ชาวเมียนมา

3. หากพูดถึงภาษาที่ใช้พูดสนทนาสื่อสารกัน ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “พม่า” เป็นหลัก เช่น ภาษาพม่า

ผลการวิจัย

จากการศึกษาหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ตามแผนการพัฒนาแบบเรียนของรัฐบาลพม่า จำนวน 5 เล่ม พบว่าประเด็นเนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า ซึ่งเป็นหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ตามหลักสูตรการศึกษาปี ค.ศ. 2019 มีเนื้อหาเป็นส่วนหลักของการนำเสนอโดยใช้ตัวอักษรที่อ่านง่ายชัดเจน เรียบเรียงจากง่ายไปยากตั้งแต่ต้นจนจบ เนื้อหาในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าศึกษามีลำดับขั้นตอนการสอนจากเรื่องง่ายใกล้ตัวไปสู่เรื่องยากหรือเรื่องไกลตัว เริ่มต้นด้วยการสอนอักขรวิธีเบื้องต้น ต่อจากนั้นตามด้วยการสอนอ่าน เขียนคำที่ยากขึ้น มีแบบฝึกอ่านที่ช่วยสร้างความแม่นยำทางอักขรวิธีทั้งการอ่านและเขียน ต่อมาก็เพิ่มเรื่องการใช้ภาษาที่สลับซับซ้อนยากขึ้น ในด้านความสอดคล้องระหว่างการใช้ภาษาและเนื้อหาในบทอ่านประกอบมีความสอดคล้องกันดี ผู้ประพันธ์นำคำที่นักเรียนได้เรียนแล้วมาผูกเป็นเรื่องสำหรับอ่าน เนื้อหาในบทอ่านประกอบเป็นเรื่องครอบครัว มีทั้งเรื่องจริงและเรื่องที่แต่งขึ้นโดยดัดแปลงให้เข้ากับความเข้าใจตามวัยของผู้เรียน เพื่อให้เด็กสนใจและสนุก วาดรูปเขียนต่อพยานุเคราะห์ ระบายสี หรือ จับคู่ตามรูปภาพและพยานุเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงข้อมูลที่น่ามาศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้แบ่งประเด็นเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 แบ่งออกไว้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี 2) เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา คำสอน 3) เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ และ 4) เนื้อหาเกี่ยวกับการรักชาติ ดังมีรายละเอียดตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี

ยศ สันตสมบัติ (2559: 21) ได้กล่าวถึงลักษณะพื้นฐานของวัฒนธรรมที่สำคัญ 6 ประการ คือ ประการแรก วัฒนธรรมเป็นระบบความคิดและค่านิยมที่สมาชิกสังคมมีร่วมกัน ประการที่สอง วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ ประการที่สาม วัฒนธรรมที่มีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์ ประการที่สี่ วัฒนธรรมเป็นองค์ความรู้และภูมิปัญญา ประการที่ห้า วัฒนธรรมคือกระบวนการในการกำหนดนิยามความหมายของชีวิตและสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ และ ประการที่หก วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งแต่เปลี่ยนแปลงปรับตัวอยู่ตลอดเวลา คำว่า “ประเพณี” ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 663) อธิบายว่า เป็นสิ่งที่นิยมถือประพฤติปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียมหรือจารีตประเพณี กล่าวโดยสรุป

วัฒนธรรมประเพณีคือ สิ่งที่คนในสังคมสร้างขึ้น คนในสังคมให้การยอมรับว่าเป็นสิ่งดีงาม เหมาะสมให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสร้างขึ้นไว้เพื่อให้แก่นุชนรุ่นคนรุ่นหลัง ได้สืบทอดประเพณีปฏิบัติตามสืบทอดต่อกันมา จากการศึกษาพบว่า มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องสัตว์มงคล ดังปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 บทที่ 2 เรื่อง “ของเล่นพื้นบ้านพม่า” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “มีหม้อข้าวหม้อแกง นกดิน วัวดิน ซึ่งเป็นของเล่นพื้นบ้านที่ทำจากดินเหนียวน่ารักมาก นอกจากนี้ยังมีการขายในงานวัด คือ รูปนกฮูกกระดาษ รูปตุ๊กตาโพง (รูปเด็กรับใช้ตัวกลมๆ ที่ดูแล้วสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ในวัง) และตุ๊กตาไข่มุก ในนั้นรูปนกฮูกกระดาษที่ทำจากกระดาษสีทองและหน้าตากลม ๆ ของตุ๊กตาไข่มุกก็เป็นที่น่าประทับใจ”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2561: 15)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่านกฮูกเป็นสัตว์นำโชคในคติพม่า ถ้าซื้อเป็นคู่แขวนไว้ที่ประตู บ้านก็ได้รับเงินทองมากมาย คติความเชื่อของคนพม่าเชื่อกันว่า นกฮูกเป็นสัตว์นำโชคและความเจริญรุ่งเรือง ดูแล้วก็ใกล้เคียงกับความเชื่อในคติฮินดูที่พูดถึงความสมบูรณ์มั่นคง ตักทานกฐี หรือ zee kwet ในภาษาพม่าจึงไม่ใช่แค่ของประดับสวยงาม หากแต่ยังมีความหมายเป็นเครื่องนำโชคที่นิยมมีไว้ติดที่บ้าน หรือในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในบทที่ 23 เรื่อง “เทศกาลจุดประทีป” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “คืนวันเพ็ญเดือนสิบเอ็ด เป็นวันออกพรรษา จึงมีการจัดโคมไฟ รูปเทียน เพื่อรับเสด็จพระพุทธเจ้าที่เสด็จไปตอบแทนโดยแสดงพระธรรมเทศนาพระมารดา แล้วกลับมาจากชั้นดาวดึงส์ยังโลกมนุษย์”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2562: 60)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าเทศกาลออกพรรษามีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เป็นเทศกาลอย่างหนึ่งที่คนพม่าทุกคนให้ความสำคัญ วัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่น่าสนใจและน่ารักของเทศกาลนี้คือ การจุดเทียนให้สว่างไสวและประดับบริเวณบ้านด้วยโคมไฟ ตามความเชื่อว่าเป็นการฉลองวันที่พระพุทธเจ้าลงมาจากสวรรค์ยังโลกมนุษย์ เทศกาลนี้เป็นเทศกาลที่ยิ่งใหญ่เป็นอันดับสองของพม่าจากสงกรานต์และยังเป็นโอกาสดีให้ลูกหลานมีโอกาสได้ขอขมาต่อญาติผู้ใหญ่ โดยใช้ทานและสุภาชิต เช่นเดียวกับในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 บทที่ 7 เรื่อง “เทศกาลสงกรานต์” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “เดือนตะก (เดือนเมษายน) เป็นเดือนที่ต้อนรับปีใหม่ของพม่า ในเดือนนั้นมีดอกประดู่บานสะพรั่งและจัดงานวันสงกรานต์ ประชาชนร่วมกันจัดงานทำบุญ เพื่อความเป็นสิริมงคล โดยสรงน้ำพระพุทธรูปและพระเจดีย์ ทำบุญเลี้ยงอาหาร และมีการปล่อยสัตว์ต่าง ๆ อีกด้วย”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2561: 75)

จากตัวอย่างนี้ “ในเดือนเมษายนที่ต้นประดู่ออกดอก” ในฐานะที่แบบเรียน ได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติ ฤดูกาล และประเพณีของชาวพม่า คำว่า “ตะจาน” คล้ายกับประเพณีสงกรานต์ในประเทศอื่นที่อยู่ภูมิภาคเดียวกัน คือการเล่นสาดน้ำเพื่อคลายร้อน และเปรียบเหมือนเป็นการล้างสิ่งไม่ดีจากปีเก่าเพื่อความเป็นสิริมงคล การจัดงานเฉลิมฉลองที่ยิ่งใหญ่ ชาวพม่าจะเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานตลอด 4 วัน และรวมถึงมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การรดน้ำดำหัวผู้อาวุโส การสรงน้ำพระพุทธรูปและพระเจดีย์อีกด้วย ในสมัยอดีตจะใช้การเล่นสาดน้ำอย่างเบา ๆ โดยใช้ยอดหว้าอ่อนชุบใส่ น้ำปรุงแล้วเตะเบา ๆ บนไหล่ของผู้ที่จะเล่นสาดน้ำด้วย นอกจากการเล่นสนุกสนานแล้วยังมีประเพณีบุญ คือ การทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคล เช่น การตักบาตร สรงน้ำพระพุทธรูป ถวายภัตตาหาร ถวายสังฆทาน ทำบุญบ้าน สละผมหรืออาบน้ำ ทำความสะอาดให้แก่คนชราที่ไร้ญาติ รวมถึงการปล่อยสัตว์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีที่ปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชา ภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 พบว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นจำนวนมากที่สุดเพราะว่าในระดับชั้นนี้เริ่มเข้าสู่เนื้อหาที่เป็นเรื่องราว ซึ่งต่างจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ประเทศพม่าเป็นประเทศที่ยังใช้ชีวิตแบบความเป็นพม่าและยังรักษาขนบธรรมเนียมในด้านต่าง ๆ เอาไว้ ดังนั้น เนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า จึงปรากฏให้เห็นถึงการเน้นย้ำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจและหวงแหนในวัฒนธรรมประเพณี อันเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้มอบเอาไว้ให้กับลูกหลานสืบมา ซึ่งล้วนแต่จะช่วยหล่อหลอมความเป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่ในวิถีทางแบบชาวม่านั่นเอง

2. เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา คำสอน

ประเทศพม่าเป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธเป็นหลักเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทั้งมีระบบการจัดการการศึกษาที่ยังคงเป็นเครื่องมือรองรับการสืบทอดศาสนทายาท มีกฎบัตร-ธิดาที่เข้ามาศึกษาเล่าเรียน ศาสนาจึงหมายถึงลัทธิความเชื่อถือของมนุษย์อันมีหลักคือ แสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลก เป็นต้น อันเป็นไปในฝ่ายปรมาตมการหนึ่ง แสดงหลัก

ธรรมเกี่ยวกับบุญบาปอันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็นหรือตามคำสั่งสอนในความเชื่อถือนั้น ๆ ศาสนาทุกศาสนามีคำสอนที่ต้องการให้คนเป็นคนดี (ชาตรี ฝ่ายคำตา และคณะ, 2556: 79) จากการศึกษาพบว่า มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของปัญญา ดังปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในบทที่ 9 เรื่อง “หน้าที่ของเรา” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ลูกต๋อองเป็นชาวนา ที่ปลูกข้าวเพื่อเป็นผลประโยชน์ของชาตินายโหมงที่เป็นพนักงาน ทุมเทให้กับการทำงาน เพื่อให้ผลผลิตสูง”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2560: 91)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าในเรื่องหน้าที่ของเราอันเป็นบทอาขยานนี้ก็เพื่อให้เด็กนักเรียนรู้จักอาชีพและหน้าที่ของพลเมือง เนื้อหาที่อยู่ในนั้นมีอาชีพชาวนา พนักงานคุณครู ทหาร บุรุษไปรษณีย์ คนตังเพลิง เป็นต้นไป เป็นอาชีพที่อยู่ใกล้ชิดกับวัยนักเรียนอายุประมาณ 8 ขวบ ในบทนี้ สอนสระโดยใช้บทอาขยานต่าง ๆ เช่น ในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บทที่ 2 เรื่อง ลูกของแม่ สอนให้เด็กนักเรียนรู้จักหน้าที่ของนักเรียนในวัยเรียน เช่น ในบทเรียนบทที่ 1 ช้างในป่า (Taw Gyi Htel Ka Sin) หนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากเนื้อหาข้างต้นเป็นเหตุการณ์ใกล้ตัวที่มักเห็นได้ในชีวิตประจำวัน การเรียนเนื้อหาในบทนี้เป็นการรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เช่นเดียวกับในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บทที่ 3 เรื่อง “นางรำ Laybarti Ma Mya Yin” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ผู้ชมพากันชมว่า รอยยิ้มของนางมะเมียยีน สวยงามมาก ก่อนจะรำ เธอมักจะทำความเคารพโดยไหว้พระรัตนตรัย ไหว้คุณแม่ด้วย เธอเชื่อฟังคำสั่งสอนคุณแม่เสมอ”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2559: 6)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าในเรื่องนี้เป็นเรื่องเล่าประวัติความเป็นมาของนางรำที่ชื่อเสียงดังในสมัยก่อน Ma Mya Yin เป็นผู้หญิงต้นแบบและเป็นผู้หญิงที่มีอัธยาศัยดี เรียบร้อย ถือได้ว่าเป็นสตรีพม่า นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็นถึง วงดนตรีพม่าสมัยก่อนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาก เพราะประกอบไปด้วยวัฒนธรรมพม่า มอญ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ รวมทั้งกลุ่มวัฒนธรรมชาติอื่น ๆ มีทั้งดนตรีแบบแผนพระราชสำนัก ดนตรีราษฎร์ บรรเลง

ประกอบพิธีทางศาสนาและบรรเลงเพื่อความบันเทิง ซึ่งในบทที่ 4 เรื่อง “ดนตรีพม่า” ยังคงมีความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างสมบุญกุศล และให้ความเคารพแก่นันตคุณ 5 คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พ่อแม่ ครูอาจารย์ ปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่นในสังคม และสอนให้มีความอดทน ขยัน มุ่งมั่นและมุ่งมั่นในสิ่งที่อยากทำ หรือในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 30 เรื่อง “สุภาชิต” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง 1. ต้นไม้หนึ่งต้นที่ให้ร่มเงาดี เป็นที่อยู่อาศัยของนกหลายตัว

2. ลืมเอาวัวไปไถนา

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2562: 83)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าสุภาชิตเป็นที่นิยมของหมู่ชนทั้งหลาย ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติต่างศาสนาต่างก็มีสุภาชิตในหมู่ของตน คำสุภาชิตนั้นเป็นคำสั้น ๆ จำได้ไม่ยากเย็น อีกทั้งไพเราะ และมีความหมาย ลึก ก็นใจ จากตัวอย่างที่ 2 หมายความว่า เมื่อเราไปไถนา แต่ลืมสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ วัว ในสังคมเกษตรกรรม วัว ถือเป็นสัตว์ที่สำคัญและจำเป็นมาก ในวิถีชีวิตเกษตรกรรม ถือได้ว่าเป็นคำสอนดังกล่าว มุ่งสอนให้คนไม่หลงลืม ให้มีความคิดรอบคอบในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และควรมีสติสัมปชัญญะตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาในการประกอบกิจการงานต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนามาตรฐานที่ปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 พบว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นจำนวนมากที่สุดเพราะด้วยความนับถือศาสนาพุทธเป็นร้อยละ 87.9 % นับถือศาสนาพุทธวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวพม่าก็มีความเชื่อมโยงกับศาสนาพุทธเป็นโดยตรง ตั้งแต่เด็กจนโต พ่อแม่ ผู้ใหญ่ก็สั่งสอนเพื่อให้ลูกของตนเองโตมาเป็นเด็กดี มีความเคารพนับถือต่อพระพุทธศาสนาและมีประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

3. เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ

ธรรมชาติ หมายถึง ปรากฏการณ์ของโลกกายภาพ และยังหมายถึงชีวิตโดยรวม มีขนาดตั้งแต่เล็กกว่าอะตอมไปจนถึงจักรวาล ธรรมชาติ หมายถึง ดิน น้ำ สัตว์ป่า พืช ลม ไฟ อากาศ หิน ป่า ชายหาด แร่ธาตุ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคน พืช และสัตว์ ธรรมชาติก็คือ ต้นไม้ในป่าเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต และพืชพันธุ์นานาชนิด การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (ชาตรี ฝ่ายคำตา และคณะ, 2556: 47) จากการศึกษาพบว่า มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกลอนที่เพื่อให้รู้จักความสวยงามของธรรมชาติ เพื่อให้รู้ความ

เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต เพื่อให้แบ่งแยกสิ่งเหมือนและสิ่งที่แตกต่าง ดังปรากฏในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในบทกลอน “ดาวกับพระจันทร์” และในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 บทที่ 9 เรื่อง “ดอกมะลิ” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “นำดอกมะลิมาวางบนหัว นั่นคือสระ คือ ๐
สองดอกมะลิมาอยู่ข้างหน้า นั่นคือสระ คือ -๐”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2559: 88)

จากตัวอย่างนี้ จะเห็นว่าในบทเรียนนี้เน้นสอนเรื่องการใช้เครื่องหมายโดยใช้บทอาขยาน ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับดอกมะลิ ในสังคมพม่าดอกมะลิเป็นดอกไม้ที่คนพม่าทุกคนชื่นชอบ เป็นสัญลักษณ์แห่งความดี และความซื่อสัตย์ นอกจากนั้นดอกมะลิเป็นดอกไม้ที่คนพม่านิยมถวายพระและสามารถซื้อได้ทั่วไป คนพม่าชื่นชอบดอกมะลิ เพราะมีกลิ่นหอม ปลุกง่าย และราคาไม่แพง ในบทนี้ ใช้ดอกมะลิที่เด็กชาวพม่ารู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดีในชีวิตประจำวันของเขาและฝึกร้องเพลงประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ เพื่อให้เด็กนักเรียนจดจำสระได้ง่าย และเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในบทที่ 2 เรื่อง “บุญคุณของชาวนา” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ประเทศของเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ชาวนาปลูกข้าวให้เราบริโภค นอกจากนั้นยังมีการปลูก ถั่ว และงาเพื่อผลิตน้ำมันบริโภคอีกด้วย”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2561: 20)

การที่เนื้อหาในแบบเรียนชี้ให้เห็นวิถีสังคมแบบเกษตรกรรมของชาวนาในฐานะที่เป็นสังคมแบบวัฒนธรรมข้าว ที่มีความสัมพันธ์กับฤดูกาล มนุษย์ต้องพึ่งพาและอิงอาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิต หนังสือเรียนสามารถได้พยายามนำเสนอภาพของสังคมชาวนาที่สื่อนัยถึงความบริสุทธิ์ ขณะเดียวกันก็เป็นวิถีชีวิตที่สังคมเมืองกำลังโยกหา เช่นเดียวกับในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในบทที่ 6 กลอนเรื่อง “กระท่อมในทุ่งนา” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ระดับน้ำฝนเพิ่มสูงขึ้นเต็มในทุ่งกว้าง
กระท่อมไม้ยกพื้นสูง ตั้งอยู่ภายใต้ท้องฟ้า”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2561: 60)

หากพูดถึงเรื่องฤดูฝน ความสวยงามของฤดูฝน กลอนเรื่องนี้ นอกจากสื่อเรื่องฤดูฝน ยังเห็นได้ว่าวิถีชีวิตของชาวพม่าด้วย เห็นธรรมชาติที่สวยงาม หรือในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 บทที่ 4 ในกลอนเรื่อง “ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีดอกไม้้นานาพันธุ์ ชูดอก ออกช่อ บานสะพรั่ง
มีต้นไม้หลายต้นมีนกกร่าเริงเบิกบาน”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2559: 27)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าการสอนให้เด็กนักเรียนรู้ธรรมชาติของป่าไม้และสิ่งที่อยู่ในป่าไม้ พืชพันธุ์นานาชนิด สัตว์ที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ เป็นการเน้นย้ำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติ อันเป็นการบ่มเพาะให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติที่รายล้อมอยู่รอบ ๆ ตัวอย่างมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ให้คงอยู่ตราบชั่วลูกชั่วหลาน

สรุปได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 พบว่าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่อยู่ควบคู่อยู่กับวิถีการดำรงชีวิตของชาวพม่ามาอย่างเนิ่นนาน ดังนั้นเนื้อหาในแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า จึงต้องการปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักดูแลธรรมชาติเสมือนเป็นชีวิต ความสำคัญของธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลพม่าต้องการเน้นย้ำให้เยาวชนเห็นความสำคัญ ด้วยเป็นสิ่งที่ผู้คนต้องพึ่งพาอาศัยในแง่วิถีการดำรงชีวิตอยู่ตนเอง

4. เนื้อหาเกี่ยวกับการรักชาติ

ความรักชาติ หมายถึง มีความรัก ความสำนึก และภาคภูมิใจในความเป็นไทย นิยมไทย มีความผูกพันหวงแหนในมาตุภูมิ บ้านเกิดเมืองนอนคือ ผืนแผ่นดินไทย ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิในฐานะพลเมืองดี บำเพ็ญประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ ส่งเสริมสนับสนุนหรือช่วยเหลือ สร้างความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงและรักเกียรติภูมิของชาติ (ชนัญชิตา บุญเพาะ, 2561: 98) จากการศึกษาพบว่าเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักรักในถิ่นฐานบ้านเกิด ดังปรากฏในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บทที่ 2 เรื่อง “เรียงคำศัพท์แล้วเขียนเรื่องกัน” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ประเทศเมียนมา เป็นประเทศที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายอาศัย
ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะพาประเทศไปสู่ความ
เจริญก้าวหน้า”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2561: 18)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าแบบเรียนในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการกล่อมเกล่าและ
สร้างสำนึกร่วมในความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน และมีอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ร่วมกัน
ของพม่าจึงมีการสอดแทรกความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เพราะในประเทศ
เมียนมาเป็นประเทศที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ถึง 135 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ พม่า มอญ ฉาน
กะเหรี่ยง คะฉิ่น ฉิ่น คะยา ยะไข่ กลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 8 กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่
ได้รับความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดกับ
ธรรมชาติ หรือในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 1 ใน
กลอนเรื่อง “นายพลองซาน” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “เราไม่ลืม คำสั่งสอนของนายพล ท่านเป็นประมุขแห่งประเทศชาติ”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2562: 34)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่านายพลองซานเป็นผู้นำเพื่อให้ประเทศเมียนมาได้
เอกราชจากอังกฤษ เป็นผู้ให้ชาวพม่าให้ความเคารพและนับถือ นายพลองซานมีหลักคำ
สอนให้ประชาชนชาวพม่ามีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของพลเมืองที่ดี รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนเองที่ได้รับมอบหมาย ปลูกฝังเด็ก
ชาวพม่าเพื่อมีความรักสามัคคีในหมู่คณะ และให้เด็กนักเรียนชาวพม่ามีความรักต่อประเทศ
ชาติบ้านเมืองอีกด้วย นอกจากนั้นในแต่ละระดับชั้น ยังพบว่ามีเนื้อหาที่สอดแทรกเรื่องดัง
กล่าวไว้ในแต่ละระดับเรียน ดังเช่น ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 เนื้อหาในบทที่ 1 ในเรื่อง “ธงชาติ” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “พลเมืองแต่ละคน มีหน้าที่ดูแลและต้องสำนึกถึงธงชาติของเราตลอด
และต้องเคารพ”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2561: 3)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าในเรื่องนี้อธิบายตั้งแต่ความหมายของธงชาติ แต่ละสีที่ปรากฏในธงชาติ จนถึงหน้าที่ของพลเมืองที่ต้องรู้จักหน้าที่และให้มีความรักต่อประเทศชาติ หรือในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในบทที่ 8 นิทานเรื่อง “นกยูงเจ้าปัญญา” ที่กล่าวว่า

ตัวอย่าง “ในโลกใบนี้ ถ้าหากอยากอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข ควรมีความเมตตาต่อกัน มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีกันและ มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง และต่อผู้อื่น ย่อมปราศจากความทุกข์”

(กระทรวงศึกษาธิการพม่า, 2560: 84)

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าในเรื่องนี้อธิบายมองกว้าง ไม่ให้มองแค่ตัวเอง ไม่ให้มองแค่สังคมของเรา แต่มองให้ทั้งโลก สิ่งทั้งหลายในบนโลกนี้มีความสัมพันธ์ พึ่งพาอาศัยและส่งผลกระทบต่อกันทั้งสิ้น พลเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคม พลเมืองที่สมบูรณ์ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีร่างกายดี จิตใจดี คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและต้องเป็นกำลังใจในการพัฒนาความเจริญของประเทศชาติ ให้เกิดความมั่นคงสามัคคีปรองดอง และช่วยพัฒนาสังคมประเทศชาติได้ต่อไป

จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น จะเห็นว่าในส่วนของเนื้อหาในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่านั้นทำให้เห็นความรู้หลากหลายแขนงที่ผู้เรียนจะได้ซึมซับเพื่อเพิ่มความรู้ให้กว้างขวางขึ้น สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลพม่าต้องการสร้างให้เกิดขึ้นกับเยาวชนคนรุ่นใหม่เพื่อให้เข้าถึงและเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันนี้

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาแบบเรียนการอ่านภาษาพม่า ตามแผนการพัฒนาแบบเรียนของรัฐบาลพม่า ซึ่งเป็นหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 จะเห็นว่าหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ปีการศึกษา ค.ศ. 2017-2021 และหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรเก่า ค.ศ. 2018 (คาดว่าจะใช้ปีการศึกษา ค.ศ. 2021-2022) ในแต่ละบทเรียนจะมีหน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ช่วยพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ซึ่งประเด็นเนื้อหาที่พบมีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ 1) เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี 2) เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา คำสอน 3) เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ และ 4) เนื้อหาเกี่ยวกับการรักษาชาติ โดย

ในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษาแต่ละชั้น มีเนื้อหาที่แทรกคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็น จะต้องการอบรมปลูกฝังให้แก่เยาวชนชาวพม่า ให้มีความรักชาติ การเสริมสร้างให้เป็น พลเมืองดีของสังคมประเทศชาติ รู้รักสามัคคี มีน้ำใจไมตรี ซื่อสัตย์ สุจริต และมีวัฒนธรรม ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิในฐานะพลเมืองดี บำเพ็ญประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ดำรง ไว้ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ ส่งเสริม สนับสนุนหรือช่วยเหลือ สร้างความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงและรักเกียรติภาคภูมิใจใน ประเทศชาติ อีกทั้งเนื้อหายังมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาภาษาพม่าครบ ถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในด้าน 1) ความถูกต้องเที่ยงตรง 2) เรียงลำดับจากง่าย ไปยาก ตามวัยของผู้เรียนแต่ละระดับชั้น 3) การแบ่งเนื้อหาไม่ซ้ำซ้อน มีความต่อเนื่องใน แต่ละบท 4) ให้สาระความรู้และสติปัญญา 5) มีบทอภิปรายแสดงความคิดเห็นในทางที่ดี ต่อสังคมและประเทศ 6) กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านความคิด ให้แนวคิดที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน ในแบบเรียนจะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม ชาติพันธุ์คือ ความสามัคคีและความขยันขันแข็งในการทำงาน อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญใน การพัฒนาประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการพม่า. (2559). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 1. ย่างกุ้ง: สำนักงานคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการพม่า. (2559). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5. ย่างกุ้ง: สำนักงานคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการพม่า. (2560). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 2. ย่างกุ้ง: สำนักงานคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการพม่า. (2561). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3. ย่างกุ้ง: สำนักงานคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการพม่า. (2562). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาพม่า ชั้นประถม ศึกษาปีที่ 4. ย่างกุ้ง: สำนักงานคณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนัญชิตา บุญเหาะ. (2561). กลวิธีการเสนอความคิดเรื่องความรักชาติในนิราศรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. วารสารมนุษยศาสตร์, 25(2): 105-114.

ชาตรี ฝ่ายคำตา และคณะ. (2556). ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างการส่งเสริมการเรียนรู้ การสอน ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ ภายนอกและภายในประเทศไทย. วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม), 34(2): 77-89.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.

Kyaw Myo Naing. (2552). หลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาของประเทศพม่าและ ประเทศเกาหลี. ย่างกุ้ง: มหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์.

Mya Thein. (2522). การวิเคราะห์และเปรียบเทียบหนังสือเรียนรายวิชาภาษาพม่าใน สมัยอาณานิคม ในระดับ ชั้นประถมศึกษา. ย่างกุ้ง: มหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์.

Yi Yi Myint. (2525). การวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาภาษาพม่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5. ย่างกุ้ง: มหาวิทยาลัยศึกษาศาสตร์.

